

openbaar
ministerie

Auditoraat-generaal bij het arbeidshof te Gent

Opening gerechtelijk jaar
2016 – 2017
6 september 2016

9000 Gent, Savaanstraat 11 bus 202

www.openbaarministerie.be

INHOUDSTAFEL

1. Tekst uitgesproken door dhr. Wim Van Nieuwenhove, substituut-generaal bij het arbeidshof te Gent p. 3
2. De rechtsbedeling in het rechtsgebied tijdens het jaar 2015, verslag van dhr. Erwin Dericourt, procureur-generaal bij het hof van beroep te Gent p. 25
3. Rouwhulde p. 49

Personen met een beperking en het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap

Inleiding

De aanleiding om het tijdens deze plechtige zitting onder meer te hebben over het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap, is de bevoegdheid die aan de arbeidshoven krachtens artikel 607 van het Gerechtelijk Wetboek is toegekend om kennis te nemen van het hoger beroep tegen de beslissingen in eerste aanleg van de arbeidsrechtbanken, die onder andere oordelen over de aanspraken op verschillende domeinen van personen met een handicap.

Ik herinner u eraan dat de arbeidsrechtbanken bevoegd zijn om kennis te nemen van de geschillen inzake de rechten ten aanzien van de klassieke tegemoetkomingen aan personen met een handicap¹. Ik bedoel daarmee de inkomensvervangende tegemoetkoming, de integratietegemoetkoming en de tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden zoals bedoeld in artikel 2 van de wet van 27 februari 1987 betreffende de tegemoetkomingen aan personen met een handicap. Wat betreft deze bevoegdheid van de arbeidsgerechten was er voor de eeuwwisseling discussie. Sedert de wet van 19 april 1999 tot wijziging van artikel 582, 1° van het Gerechtelijk Wetboek is het evenwel duidelijk dat de bevoegdheid van de arbeidsgerechten verder gaat dan een eerder beperkte bevoegdheid te beoordelen of de administratieve beslissing die over de aanspraak op een tegemoetkoming genomen was, al dan niet overeenkomstig de wettelijke voorschriften tot stand gekomen was. Het standpunt dat het Hof van Cassatie voor de wetwijziging van 19 april 1999 leek te onderschrijven, had tot gevolg dat de persoon met een handicap zijn vordering niet kon uitbreiden tot discussiepunten die buiten de ministeriële beslissing vielen². Het Hof van Cassatie baseerde zich toen op een letterlijke lezing van het oude artikel 582, 1°

---

¹ art. 582, 1° Ger.W.

van het Gerechtelijk Wetboek, gecombineerd met artikel 19, tweede lid van de wet van 27 februari 1987 betreffende de tegemoetkomingen aan personen met een handicap. Sedert de wetswijziging van 19 april 1999 is het duidelijk dat de bevoegdheid van de arbeidsgerechten inzake deze tegemoetkomingen dezelfde is als in andere geschillen voor de arbeidsgerechten. Niemand had toen kunnen voorspellen dat deze wijziging nog ter sprake zou komen in een arrest van het Grondwettelijk Hof van 6 maart 2014³. Het ging om de volgende feiten. Een persoon met een handicap had op de leeftijd van 63 en 64 jaar aanvragen ingediend om tegemoetkoming bedoeld in de wet van 27 februari 1987 en kon, omdat zij nog niet ten minste 65 jaar oud was, niet in aanmerking komen voor hulp aan bejaarden⁴. Vastgesteld werd dat zij pas na het bereiken van de leeftijd van 65 jaar aan de voorwaarden voor deze laatste tegemoetkoming voldeed. Overeenkomstig artikel 807 van het Gerechtelijk Wetboek, zijnde de mogelijkheid om onder bepaalde voorwaarden de rechtsvordering uit te breiden of te wijzigen, verzocht zij vervolgens voor het arbeidshof een andere tegemoetkoming, ditmaal voor hulp aan bejaarden, rechtsvordering die ontvankelijk werd verklaard. Weliswaar vereist elke toekenning van een tegemoetkoming wel een aanvraag, maar krachtens artikel 8, paragraaf 1, derde lid van de wet van 27 februari 1987 geldt een aanvraag om een integratietegemoetkoming of een inkomensvervangende tegemoetkoming automatisch als een aanvraag tot een tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden, tenminste als de persoon op het ogenblik van de indiening reeds 65 jaar is. Het arbeidshof had aan het Grondwettelijk Hof een prejudiciële vraag gesteld over een mogelijke discriminatie tussen die personen en de personen die tijdens de procedure 65 jaar werden en op wie artikel 8 niet toepasselijk is. Omdat het arbeidshof geoordeeld had dat de gewijzigde rechtsvordering ontvankelijk was en de prejudiciële vraag dus eigenlijk niet dienstig was voor de oplossing voor het geschil voor de verwijzende rechter, behoefde de prejudiciële vraag geen antwoord en dat kwam er dan ook niet. Artikel 26, §2, derde lid van de Bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof bepaalt nu eenmaal

---

² rechtspraak geciteerd in Wim Van Nieuwenhove, "Bevoegdheid van de arbeidsgerechten inzake tegemoetkomingen aan mindervaliden", *RW* 1999-2000, 1196

³ Arrest nr. 39/2014

⁴ art. 2, § 3 wet 27 februari 1987

dat rechtscolleges geen prejudiciële vragen moeten stellen wanneer het antwoord niet onontbeerlijk is om uitspraak te doen.

Ten gevolge van de Programmawet van 24 december 2002 werden de arbeidsgerechten ook bevoegd om te oordelen over de betwistingen inzake medische onderzoeken die worden uitgevoerd met het oog op de toekenning van sociale of fiscale voordelen die rechtstreeks of onrechtstreeks zijn afgeleid van een sociaal recht of van de sociale bijstand. In de eerste plaats denken we dan aan de geschillen rond de parkeerkaarten voor personen met een handicap. Maar het gaat evenzeer over het voordeel van de gratis kaart voor de begeleider van de persoon met een handicap bij de NMBS, voordeel dat ter sprake kwam in een arrest van het arbeidshof te Luik van 8 juni 2009⁵.

Daarnaast is er nog de bevoegdheid om kennis te nemen van de geschillen betreffende de toekenning van bijstand tot sociale integratie, actueel in Vlaanderen toevertrouwd aan het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap, zoals opgericht door het decreet van 7 mei 2004, en in het Gerechtelijk Wetboek ingevoerd door artikel 33, § 1 van dit decreet.

Totstandkoming en inwerkingtreding in België van dit VN-verdrag

Vanuit de vaststelling dat naar schatting van de Wereldgezondheidsorganisatie wereldwijd zo'n 650 miljoen personen met een handicap leven, hoeft het niet te verbazen dat ook binnen de Verenigde Naties belangstelling bestond voor dit onderwerp. Tijdens de Wereldconferentie over de strijd tegen racisme, raciale discriminatie, xenofobie en gerelateerde intolerantie, die in september 2001 plaatsvond in het Zuid-Afrikaanse Durban, vroeg Mexico de opstelling van een verdrag inzake de rechten van personen met een handicap. De goedkeuring door de Algemene Vergadering van de VN op 19 december 2001 van resolutie

---

⁵ Soc. Kron. 2010, 442

56/168 was het sein voor het ad-hoccomité om zijn werkzaamheden aan te vatten, werkzaamheden waarbij ook niet-gouvernementele organisaties werden betrokken. Reeds op 25 augustus 2006 nam het ad-hoccomité een ontwerp van verdrag aan, samen met een ontwerp van facultatief protocol. Het volledige rapport van het comité werd op 6 december 2006 aan de Algemene Vergadering voorgelegd, die het verdrag en het protocol op 13 december 2006 goedkeurde.

Daarmee was dit verdrag het eerste mensenrechtenverdrag van de 21e eeuw. Het verdrag trad in werking op 3 mei 2008, 30 dagen nadat Ecuador als 20e staat zijn akte van bekrachtiging neergelegd had⁶. Bijzonder is dat het verdrag mee is geschreven door mensen met een handicap en de verenigingen die hun belangen verdedigen en dat het verdrag op zeer korte tijd tot stand kwam.

Het verdrag werd dus op 13 december 2006 in de Algemene vergadering van de Verenigde Naties aangenomen en door België en zijn bevoegde deelstaten op 30 maart 2007 ondertekend⁷. Op Belgisch niveau is er de wet van 13 mei 2009 houdende instemming met dit verdrag⁸ en op Vlaams niveau is er het decreet van 8 mei 2009 houdende instemming met dit verdrag⁹. In beide wetgevende akten werd ook het Facultatief Protocol bij het verdrag aangenomen. Dit betekent dat op beide niveau's de additionele bevoegdheden van het Comité voor de rechten van personen met een handicap worden erkend. Het Comité voor de rechten van personen met een handicap is bij aanneming van het Facultatief Protocol onder meer bevoegd om individuele of collectieve klachten over de toepassing van het Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap te ontvangen en deze klachten te onderzoeken¹⁰. De manier waarop dit comité wordt samengesteld en onder meer zijn werkingsmiddelen, zijn beschreven in artikel 34 van het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap.

⁶ Memorie Vlaams decreet 8 mei 2009, p. 19, website www.un.org/disabilities

⁷ memorie van toelichting bij het verder genoemde Vlaams decreet (Stuk 2144 2008-2009) – Nr. 1, p. 17

⁸ BS 22 juli 2009

⁹ BS 3 augustus 2009

¹⁰ artikel 1 van het protocol

In artikel 33 van het VN-verdrag is er sprake van de aanduiding van een onafhankelijk orgaan om de uitvoering van het verdrag te bevorderen, te beschermen en te monitoren. Overeenkomstig artikel 40, § 2, 11° van het decreet van 10 juli 2008 houdende een kader voor het Vlaamse gelijkheids- en gelijkebehandelingsbeleid werd het Interfederaal Centrum voor gelijke kansen en bestrijding van discriminatie en racisme aangewezen¹¹. Dit centrum kwam tot stand ten gevolge van het Samenwerkingsakkoord van 12 juni 2013 tussen de federale overheid, de Gewesten en de Gemeenschappen. Het Centrum heeft als opdracht de bevordering van de gelijkheid van kansen en het omgaan met de diversiteit in onze samenleving en het bestrijden van elke vorm van discriminatie, onderscheid, uitsluiting, beperking, uitbuiting of voorkeur op grond van onder meer handicap. Het heeft ook uitdrukkelijk de opdracht de taken te vervullen bepaald in artikel 33 § 2 van het Verdrag van de Verenigde Naties van 13 december 2006 inzake de rechten van de personen met een handicap. Naast het nationale toezicht heeft het voornoemde VN-Comité voor de rechten van personen met een handicap niet alleen een facultatieve opdracht in het kader van klachtenbehandeling maar speelt het ook een rol in de bij artikel 35 bedoelde statelijke rapportage over de toepassing van het verdrag. Naar aanleiding van elk rapport kan het comité namelijk suggesties en algemene aanbevelingen doen¹².

Niet alleen in België werd het verdrag goedgekeurd. Het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap werd ook namens de Europese Gemeenschap, nu de Europese Unie, goedgekeurd door een beslissing van de Raad van Ministers van 26 november 2009¹³. De doorwerking van het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap kwam reeds ter sprake in een arrest van het Hof van Justitie van de Europese Unie van 18 maart

---

¹¹ Voor Vlaanderen gebeurde dit bij besluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014

¹² Verwijzing naar art. 36 van het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap

¹³ met nummer 2010/48/EG

2014¹⁴. Door de goedkeuring door de Raad van Ministers maken de bepalingen van dit verdrag sedert de inwerkingtreding ervan deel uit van de rechtsorde van de Unie¹⁵. Weliswaar heeft het VN-verdrag volgens het Hof van Justitie geen rechtstreekse werking, toch zullen alle besluiten van de Europese Unie die verwijzen naar aangelegenheden waarop het verdrag van toepassing is, zoals dat het geval is voor de richtlijn 2007/78/EG van de Raad van 27 november 2000 tot instelling van een algemeen kader voor gelijke behandeling in arbeid en beroep¹⁶, zo veel mogelijk in overeenstemming met dit verdrag worden uitgelegd.

Doel

Het verdrag heeft, volgens de bepalingen van zijn eerste artikel, als doel ervoor te zorgen dat personen met een handicap op voet van gelijkheid het volledige genot hebben van alle mensenrechten en fundamentele vrijheden. Het verdrag creëert eigenlijk geen nieuwe rechten vermits de rechten van personen met een handicap al vastgelegd zijn in algemene mensenrechtenverdragen. Het verdrag preciseert een aantal rechten en het verbod op discriminatie in een aantal domeinen¹⁷. Precies in de Preambule bij het Verdrag wordt eraan herinnerd dat in het Handvest van de Verenigde Naties gelijke en onvervreembare rechten van alle leden van de mensheid erkend worden als grondvesten van vrijheid, gerechtigheid en vrede. Tevens wordt in de Preambule herinnerd aan de Universele Verklaring van de rechten van de mens, en de aanspraak die iedereen heeft op deze mensenrechten, zonder enig onderscheid van welke aard ook. In het begin van de Preambule wordt dus bevestigd dat de rechten en het discriminatieverbod reeds terug te vinden zijn in andere internationale rechtsbronnen maar dat het noodzakelijk geacht werd dat aan personen met een handicap gegarandeerd zou worden dat zij deze mensenrechten ten volle en zonder discriminatie zouden kunnen uitoefenen.

---

¹⁴ zaak C-363/12, *JTT* 2014, 213, noot Ph. GOSSERIES

¹⁵ overweging 73

¹⁶ overwegingen 90 en 91

¹⁷ Memorie Vlaams decreet p. 4

Naast dit principe van gelijkheid wordt ook de bevordering van het respect voor de waardigheid van alle personen met een handicap als doelstelling in artikel 1 van het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap geformuleerd.

Definitie van persoon met een handicap

In het artikel met de doelstellingen vinden we ook een soort definitie van “personen met een handicap” terug: personen met een handicap zijn onder meer personen met langdurige lichamelijke, mentale, verstandelijke of zintuiglijke beperkingen waarbij deze beperkingen, in wisselwerking met diverse drempels, hun deelneming aan het maatschappelijk leven op voet van gelijkheid met anderen, kunnen bemoeilijken, kunnen beletten. Het gaat dus niet echt om een gesloten definitie van personen met een handicap. De omschrijving bevat zowel elementen uit het traditionele medische model als het modernere sociale model om handicaps te benaderen. Terwijl het medische model de individuele (functie)beperking van de persoon met een handicap centraal stelt, legt het sociale model de nadruk op de wisselwerking, de interactie tussen de beperking en de drempels die de maatschappij, de samenleving opwerpt voor personen met een beperking.

In het Vlaams decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap, wordt in artikel 2 een handicap omschreven als elk langdurig en belangrijk participatieprobleem van een persoon dat te wijten is aan het samenspel tussen functiestoornissen van mentale, psychische, lichamelijke of zintuiglijke aard, beperkingen bij het uitvoeren van activiteiten en persoonlijke en externe factoren. Deze definitie lijkt dus te beantwoorden aan de moderne omschrijving in het verdrag. Het decreet bevat wel wat betreft zijn praktisch personeel toepassingsgebied in artikel 20 een beperking op het vlak van leeftijd: men mag de leeftijd van 65 jaar op het ogenblik van de aanvraag nog niet bereikt hebben. Voordien was deze voorwaarde opgenomen in artikel 2 van het decreet van 27 juni 1990 waarbij de rechtsvoorganger van het Vlaams Agentschap was

opgericht. In twee arresten van het Grondwettelijk Hof¹⁸, namelijk van 14 februari 2001¹⁹ en van 18 april 2001²⁰, antwoordde het Hof dat deze voorwaarde van tijdige aanvraag niet discriminerend was, waarbij verwezen werd naar het recht op toegang van alle bejaarden tot de diensten en de voorzieningen uit de bejaardenzorg.

Het Vlaams decreet van 7 mei 2004 vereist ook dat de persoon met een handicap werkelijk in België verblijft. Hij moet bovendien het bewijs voorleggen van een ononderbroken verblijf van vijf jaar dan wel een niet aaneengesloten verblijf van tien jaar in België. Voor niet-ontvoogde minderjarigen, verlengd minderjarigen en onbekwaamverklaarden moet de voorwaarde van voorafgaand verblijf vervuld zijn in de persoon van hun wettelijke vertegenwoordiger²¹. Van deze verblijfsvoorwaarde kan worden afgeweken. Dit gebeurde door het besluit van de Vlaamse Regering van 15 december 2000 houdende vrijstelling voor bepaalde categorieën gehandicapte personen van de vervulling van verblijfsduurvoorwaarden om de bijstand te genieten van het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap. Voorbeelden daarvan zijn Belgen, de personen die vallen onder de toepassing van Verordening (EG) nr. 1408/71 van 14 juni 1971 van de Raad van Europese Gemeenschappen betreffende de toepassing van de socialezekerheidsregelingen op werknemers en zelfstandigen alsmede op gezinsleden die zich binnen de Europese Gemeenschap verplaatsen²² en staatlozen. Onder bepaalde voorwaarden kan de leidend ambtenaar van het agentschap vrijstelling verlenen aan kinderen die geen wettelijk verblijf in België kunnen aantonen²³. Dit vereist onder meer dat hun gesteldheid en de omstandigheden van hun ouders of van de personen die voor hen zorgen zo behartigenswaardig zijn dat zij de bijstand volgens het decreet van 7 mei 2004 vereisen. Deze beslissing van de leidend ambtenaar is een discretionaire beslissing, zodat de rechter alleen kan ingrijpen wanneer de

¹⁸ op dat ogenblik "Arbitragehof" geheten

¹⁹ Arrest nr. 18/2001

²⁰ Arrest nr. 51/2001

²¹ art. 21; arbh. Gent, afd. Brugge, 2010/AR/60, 10 januari 2011, *Soc.Kron.* 2012, 308, noot

²² zoals gewijzigd en bijgewerkt bij verordening (EG) nr. 118/97 van de Raad van 2 december 1996, zoals gewijzigd bij verordening (EG) nr. 647/2005 van het Europees Parlement en de Raad van 13 april 2005 en vervangen door Verordening (EG) nr. 883/2004 van 29 april 2004

²³ Verwijzing naar art. 3 van het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap

beslissing kennelijk onredelijk of onwettig is, omdat anders het algemeen rechtsbeginsel van de scheiding der machten geschonden zou worden. Oordelen dat er sprake is van een behartigenswaardige situatie omdat de medische verzorging in België beter is dan in het thuisland zou het uitgangspunt, dat personen zonder vijf jaar vast verblijf geen aanspraken tegen het Agentschap kunnen formuleren, geheel teniet doen en uithollen, besliste uw hof in een arrest van 18 januari 2012²⁴.

Wat betreft de inkomensvervangende tegemoetkoming, verwijst artikel 2 van de wet van 27 februari 1987 betreffende de tegemoetkomingen aan personen met een handicap naar een lichamelijke of psychische toestand die het verdienvermogen heeft verminderd tot een derde of minder van wat een gezonde persoon door het uitoefenen van een beroep op de algemene arbeidsmarkt kan verdienen, waarbij de beschutte tewerkstelling geen onderdeel uitmaakt van de algemene arbeidsmarkt. Verwijzen naar een gezonde persoon wijst duidelijk op het traditionele, medisch model om handicaps te benaderen. Bij de twee andere tegemoetkomingen, de integratietegemoetkoming en de tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden, is er sprake van een gebrek aan zelfredzaamheid. Uit artikel 5 van het KB van 6 juli 1987 betreffende de inkomensvervangende en de integratietegemoetkoming en artikel 3 van het KB van 5 maart 1990 betreffende de tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden blijkt dat het gebrek aan zelfredzaamheid betrekking heeft op de volgende domeinen: verplaatsingsmogelijkheden, mogelijkheden om zijn voedsel te nuttigen of te bereiden, mogelijkheid om voor zijn persoonlijke hygiëne in te staan en zich te kleden, mogelijkheid om zijn woning te onderhouden en huishoudelijk werk te verrichten, mogelijkheid om te leven zonder toezicht, bewust te zijn van gevaar en gevaar te kunnen vermijden en de mogelijkheid tot communicatie en sociaal contact. Deze levensdomeinen hebben dan meer te maken met de beperkingen van de personen met een handicap en de drempels van de samenleving die hen beletten volledig, effectief en op voet van gelijkheid met anderen te participeren

---

²⁴ arbh. Gent, afd. Gent, 2011/AG/96, 18 januari 2012, *Soc.Kron.* 2012, 309

in de samenleving en hebben dus meer te maken met de open definitie van artikel 1 van het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap.

Zoals de wetgeving met betrekking tot het Vlaams Agentschap bevat ook de wet van 27 februari 1987 betreffende de tegemoetkoming voor personen met een handicap de voorwaarde van het werkelijk verblijf in België, meer bepaald in artikel 4. Daarnaast is er de vereiste dat men Belg is of onderdaan van een lidstaat van de Europese Unie, of, onder bepaalde voorwaarden, Marokkaan, Algerijn, Tunesiër, erkend staatloze of erkend vluchteling, tenzij het gaat om een persoon die tot zijn 21 jaar verhoogde kinderbijslag heeft genoten. Aan de Koning werd de bevoegdheid gegeven het toepassingsgebied uit te breiden tot andere categorieën van personen, en dat gebeurde met het KB van 17 juli 2006. Deze uitbreiding had betrekking, onder bepaalde voorwaarden, op de onderdanen van IJsland, Liechtenstein, Noorwegen en Zwitserland en hun gezinsleden. Oorspronkelijk was er geen sprake van personen die als vreemdeling ingeschreven zijn in het bevolkingsregister, een wijziging die pas ingevoerd werd bij KB van 9 februari 2009, en dit met terugwerkende kracht vanaf 12 december 2007. In een arrest van 12 december 2007²⁵ had het Grondwettelijk Hof namelijk een prejudiciële vraag van de arbeidsrechtbank te Luik in die zin geïnterpreteerd dat zij enkel betrekking had op artikel 4 van de Wet van 27 februari 1987 in zoverre die bepaling de tegemoetkomingen niet toekende aan vreemdelingen die in het bevolkingsregister zijn ingeschreven ten gevolge van een machtiging tot vestiging. Het Grondwettelijk Hof verwees naar het arrest van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens van 30 september 2003 in de zaak Koua Poirrez tegen Frankrijk om te oordelen dat er geen sterke overwegingen bestaan die het mogelijk maakten deze vreemdelingen van het voordeel van de tegemoetkomingen uit te sluiten en oordeelde daarom dat er een schending van de Grondwet was. Voor de personen die ingeschreven zijn in het vreemdelingenregister, oordeelde het Grondwettelijk Hof herhaaldelijk dat er geen schending van de Grondwet was omdat de band van personen die in het vreemdelingenregister zijn ingeschreven

minder sterk is dan bij vreemdelingen die in het bevolkingsregister zijn ingeschreven en omdat geen afbreuk werd gedaan aan het recht op menselijke waardigheid van deze categorie van vreemdelingen aangezien de betrokken vreemdelingen aanspraak kunnen maken op het voordeel van maatschappelijke dienstverlening waarbij met hun handicap rekening wordt gehouden²⁶. In een arrest van 16 juni 2014²⁷ sloot het Hof van Cassatie zich bij deze doctrine uitdrukkelijk aan.

Begripsomschrijvingen

De begripsomschrijvingen die we in artikel 2 van het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap terugvinden, hebben betrekking op communicatie, taal, discriminatie op grond van handicap, redelijke aanpassingen en universeel ontwerp. Het verdrag beschrijft dat de weigering van een redelijke aanpassing ook discriminatie is, en dat redelijke aanpassingen de noodzakelijke en passende wijzigingen zijn, en aanpassingen zijn die geen disproportionele of onevenredige, of onnodige last opleggen, indien zij in een specifiek geval nodig zijn om te waarborgen dat personen met een handicap alle mensenrechten en fundamentele vrijheden op voet van gelijkheid met anderen kunnen genieten of uitoefenen. In artikel 19 van het decreet van 10 juli 2008 houdende een kader voor het Vlaamse gelijkekansen- en gelijkebehandelingsbeleid en in artikel 4, 12° van de wet van 10 mei 2007 ter bestrijding van bepaalde vormen van discriminatie komt, wanneer er sprake is van redelijke aanpassingen, ook het concept “onevenredige belasting” terug. Ook in artikel 5 van de richtlijn 2000/78/EG van 27 november 2000 tot instelling van een algemeen kader voor gelijke behandeling in arbeid en beroep wat betreft redelijke aanpassingen ten behoeve van personen met een handicap, is er sprake van maatregelen die geen “onevenredige belasting” voor de werkgever mogen uitmaken.

---

²⁵ Arrest nr. 153/2007

²⁶ Grondwettelijk Hof 11 januari 2012, arrest 3/2012, 9 augustus 2012, arrest 108/2012 en 4 oktober 2012, arrest 114/2012

²⁷ S.11.0074.F

Grondbeginselen

De grondbeginselen of algemene beginselen van artikel 3 van het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap hebben tot doel de uitlegging en de tenuitvoerlegging van de verdragsbepalingen te vergemakkelijken. Zij zijn afkomstig uit verschillende internationale juridische instrumenten inzake de rechten van de mens en uit de VN-standaardregels betreffende de gelijke behandeling van personen met een handicap²⁸. Deze grondbeginselen zijn: respect voor de inherente waardigheid, persoonlijke autonomie, met inbegrip van de vrijheid zelf keuzes te maken, en de onafhankelijkheid van personen, het grondbeginsel van non-discriminatie, het grondbeginsel van volledige en daadwerkelijke participatie en opname in de samenleving, het respect voor verschillen en de aanvaarding dat personen met een handicap deel uitmaken van de mensheid en menselijke diversiteit, het grondbeginsel van de gelijke kansen, toegankelijkheid, de gelijkheid van man en vrouw en het respect voor de zich ontwikkelende capaciteiten van kinderen met een handicap en eerbiediging van het recht van kinderen met een handicap op het behoud van hun eigen identiteit. Dat de opstellers van het verdrag veel belang hechten aan het recht van personen met een handicap op bescherming tegen discriminatie, blijkt uit de opname van de begripsomschrijving van discriminatie in artikel 2 en uit de beslissing het in een afzonderlijk artikel 5 te behandelen²⁹. Naast het autonomiebeginsel loopt het gelijkheidsbeginsel als een rode draad door het VN-verdrag inzake de rechten voor personen met een handicap³⁰, zoals in artikel 5, maar dat is eigenlijk een herhaling van het Internationale Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten, meer bepaald artikel 26. In deze verdragsbepaling gaat het over gelijkheid en non-discriminatie voor de wet. De bepaling stipuleert letterlijk dat de wet discriminatie van welke aard ook verbiedt en eenieder gelijke en doelmatige bescherming tegen discriminatie op welke grond ook, zoals ras, huidskleur, geslacht, taal, godsdienst, politieke of andere

---

²⁸ memorie p. 7, een wettelijk gezien niet bindend verdrag uit 1994: bron presentatie over het verdrag door VN-zelf

²⁹ memorie p. 8

³⁰ memorie p. 47

overtuiging, nationale of maatschappelijke afkomst, eigendom, geboorte of andere status, garandeert, dus zonder expliciete verwijzing naar handicap. Het belang van het anti-discriminatiebeginsel blijkt dus uit het feit dat het begrip discriminatie op grond van handicap omschreven is in artikel 2. Daar wordt deze discriminatie omschreven als elk onderscheid dat of elke uitsluiting of beperking op grond van een handicap die tot doel of tot gevolg heeft dat de erkenning, het genot of de uitoefening, op voet van gelijkheid met anderen van de mensenrechten en fundamentele vrijheden in het politieke, economische, sociale, culturele of burgerlijke leven, of op andere gebieden aangetast of onmogelijk gemaakt wordt. Het omvat alle vormen van discriminatie, met inbegrip van de weigering van redelijke aanpassingen.

Het artikel 4 is bijzonder belangrijk omdat dit artikel tot doel heeft de aard en de reikwijdte te bepalen van de internationale verbintenissen en de verplichtingen die de verdragsluitende partijen op het tijdstip van de bekrachtiging van het verdrag aangaan en op nationaal niveau dienen uit te voeren onder een soort van toezicht van een internationaal comité bedoeld in artikel 34, zijnde het Comité voor de rechten van personen met een handicap³¹. Binnen het kader van het anti-discriminatiebeginsel verplichten de staten zich er onder meer tot het uitvoeren of bevorderen van onderzoek naar, van de ontwikkeling en van de beschikbaarheid en het gebruik van nieuwe technologieën, met inbegrip van informatie- en communicatietechnologieën, mobiliteitshulpmiddelen, instrumenten en ondersteunende technologieën, die geschikt zijn voor personen met een handicap, waarbij betaalbare technologieën prioriteit dienen te krijgen.

In dat kader kan verwezen worden naar het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap. Dit agentschap subsidieert niet alleen de diensten en voorzieningen die ondersteuning verlenen aan personen met een handicap bij middel van begeleiding of opvang, het neemt ook beslissingen over tegemoetkomingen voor hulpmiddelen of aanpassingen aan de woning of de wagen van personen met een handicap. Voor de toekenning van deze

---

³¹ memorie p. 7

tegemoetkomingen is er het besluit van de Vlaamse regering van 13 juli 2001 tot vaststelling van de criteria, voorwaarden en refertebedragen van de tussenkomsten in de individuele materiële bijstand voor de sociale integratie van personen met een handicap. Artikel 1 daarvan verwijst naar een refertelijst met betrekking tot de verschillende hulpmiddelen en aanpassingen en tegelijkertijd naar de mogelijkheid om buiten de bepalingen en bedragen van de refertelijst bijstand te verlenen. Krachtens de artikelen 18 en 19 van hetzelfde besluit kan er tussenkomst zijn voor hulpmiddelen die niet in de refertelijst zijn opgenomen of voor een hoger bedrag dan de waarde van die hulpmiddelen in de refertelijst, een bepaling die aanleiding gaf tot rechtspraak. In dat laatste geval beslist de Bijzondere Bijstandscommissie bedoeld in artikel 31 wanneer de refertewaarde niet volstaat gelet op de zeer uitzonderlijke zorgbehoefte van de persoon³². Het bestaan en de werking van deze Bijzondere Bijstandscommissie heeft enkel consequenties. Wanneer het VAPH de aanvraag om een tussenkomst te krijgen die hoger is dan het refertebedrag, niet toestuurt aan deze Bijzondere Bijstandscommissie, wordt de negatieve beslissing vernietigd³³ maar wegens het discretionair karakter van de beslissingen van de Bijzondere Bijstandscommissie en omdat er dus slechts een marginale rechterlijke toetsing is, moet het geschil terug naar deze commissie verwezen worden (Ibidem). Het arbeidshof te Gent, afdeling Brugge, oordeelde dat wegens de discretionaire bevoegdheid van de Bijzondere Bijstandscommissie, een beslissing enkel kan vernietigd worden wanneer ze kennelijk onredelijk is, of onwettig tot stand is gekomen³⁴. Het Hof van Cassatie oordeelde niet anders wanneer het besliste dat een rechtbank binnen het kader van een marginale toetsing en op grond van een analyse van het concrete dossier kan oordelen dat een beslissing incoherent en kennelijk onredelijk is en de beslissing op grond van deze vaststelling kan vernietigen³⁵. Evenzeer kan een beslissing van de Bijzondere Bijstandscommissie wegens afwezigheid van motivering vernietigd worden³⁶, in welk specifiek geval het arbeidshof wel oordeelde dat de tussenkomst buiten de refertelijst ten onrechte

³² ondertussen werd dit laatste begrip beschreven in artikel 19

³³ arbh. Brussel 2011/1B/740, 7 mei 2012, *JTT* 2012, 433

³⁴ arbh. Gent, afd. Brugge, 11 februari 2008, *Soc.Kron.* 2010, 435

³⁵ Cass. S.10.0058.N, 30 mei 2011

³⁶ arbh. Brussel 21 december 2009, *JTT* 2010, 149

geweigerd was, evenwel zonder te oordelen over de hoegrootheid van het bedrag van de tussenkomst. Daarvoor werd de zaak terug naar de Bijzondere Bijstandscmissie verwezen.

Niet alleen bij de totstandkoming van het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap was er een grote betrokkenheid van de organisaties die hen vertegenwoordigen, artikel 4 bevat ook de verplichting bij de ontwikkeling en de implementatie van het beleid met betrekking tot personen met een handicap nauw overleg te hebben met personen met een handicap via hun representatieve organisaties. In het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap zijn de gebruikers krachtens artikel 26 van het oprichtingsdecreet van 7 mei 2004 vertegenwoordigd in het raadgevend comité.

Vrouwen en kinderen

Bij de totstandkoming van het VN-verdrag inzake de rechten van personen met handicap werd bijzondere aandacht besteed aan de positie van vrouwen en kinderen met een handicap. In de Preambule wordt erkend dat voor vrouwen en meisjes met een handicap het risico slachtoffer te worden van geweld, verwonding of misbruik, verwaarlozing, mishandeling of uitbuiting groter is. Daarom werden twee aparte artikelen in het verdrag aan deze twee groepen gewijd, namelijk de artikelen 6 en 7. In dat verband moeten de staten maatregelen nemen om hen op voet van gelijkheid het volledige genot van alle mensenrechten en fundamentele vrijheden te garanderen. Samen gelezen met artikel 17 van het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap, dat gaat over de eerbiediging van de lichamelijke en geestelijke integriteit, denk ik dan in de eerste plaats aan de in het Belgisch strafrecht opgenomen strafverzwaring bij aanranding van de eerbaarheid of verkrachting, gepleegd op een persoon van wie de kwetsbare toestand ten gevolge van een

lichamelijk of geestelijk gebrek of onvolwaardigheid duidelijk was of aan de dader bekend was³⁷.

Bewustwording

Artikel 8 van het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap is bijzonder in die zin dat het de staten oproept om over te gaan tot onmiddellijke, doeltreffende en passende maatregelen om in de gehele maatschappij een grotere bewustwording te creëren ten aanzien van personen met een handicap, inclusief een positieve beeldvorming over personen met een handicap. De bedoeling is de eerbiediging van de rechten en de waardigheid van personen met een handicap te stimuleren en op alle terreinen van het leven stereotypen, vooroordelen alsook schadelijke praktijken ten opzichte van hen te bestrijden. Voorgestelde maatregelen omvatten effectieve bewustwordingscampagnes om de erkenning van de vaardigheden, verdiensten en talenten van personen met een handicap en hun bijdragen op de werkplek en de arbeidsmarkt te bevorderen. Het comité voor de rechten van personen met een handicap stelde in zijn eindoverwegingen betreffende het initieel verslag van België, aangenomen op 1 oktober 2014, onder nummer 19 vast dat in de media personen met een handicap al te vaak worden voorgesteld als personen met een tekortkoming, en niet genoeg als personen die ten volle deelnemen aan de samenleving.

Toegankelijkheid

De toegankelijkheid bedoeld in artikel 9 van het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap betreft zowel de fysieke omgeving, vervoer als informatie en communicatie.

Precies in een zaak over fysieke toegankelijkheid oordeelde het Europees Hof voor de Rechten van de Mens in het arrest van 22 maart 2016 inzake GUBERINA tegen Kroatië³⁸ dat non-discriminatiebepalingen in het Europees

---

³⁷ artikel 376, lid 3 Strafwetboek

³⁸ L. LAVRYSEN, "EHRM schakelt versnelling hoger in bescherming rechten van personen met een handicap", *De Juristenkrant* 20 april 2016, 3

Verdrag voor de Rechten van de Mens gelezen moeten worden in het licht van de relevante bepalingen van het VN-verdrag.

Handelingsbekwaamheid en toegang tot de rechter

Artikel 12 van het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap draagt als hoofding "Gelijkheid voor de wet". Personen met een handicap moeten overal als persoon erkend worden, hetgeen impliceert dat zij in alle aspecten van het leven op voet van gelijkheid handelingsbekwaam geacht moeten worden. Dit artikel 12 is zonder meer een sleutelartikel in het verdrag. In het verdrag wordt een aanzet gegeven aan de verdragsluitende partijen om af te stappen van het klassieke systeem van vertegenwoordiging van de persoon met een handicap en een beleid te ontwikkelen dat gebaseerd is op ondersteuningsmaatregelen.

Dat veronderstelt dat een persoon bijgestaan wordt in, maar zelf verantwoordelijk is voor de daden die hij stelt. De verdragsluitende partijen worden ook verondersteld om aan personen met een handicap toegang te verschaffen tot de ondersteuning die zij behoeven bij de uitoefening van hun handelingsbekwaamheid. Daarbij moeten de staten volgens het verdrag zorgen voor passende en doeltreffende waarborgen om misbruik te voorkomen. Deze waarborgen moeten uitgaan van de eigen wensen en voorkeuren van personen met een handicap en oog hebben voor conflicterende belangen of onbehoorlijke beïnvloeding.

In België is gepoogd aan deze principes gestalte te geven door de wet van 17 maart 2013 tot hervorming van de regelingen inzake onbekwaamheid en tot instelling van een nieuwe beschermingsstatus die strookt met de menselijke waardigheid, waarbij een bijstandsregime het uitgangspunt is en slechts wanneer de bijstand niet volstaat, een vertegenwoordigingsregime kan worden overwogen³⁹.

In zijn eindoverwegingen die het VN-Comité voor de rechten van personen met een handicap op zijn zitting van 1 oktober 2014 aannam, nam het comité kennis

van deze wet maar maakte het zich zorgen over het feit dat deze nieuwe wet bleef uitgaan van een regime van indeplaatsstelling bij het nemen van beslissingen en niet overgaat tot een recht op een beslissing met bijstand. Een verdere analyse van deze Belgische wetgeving gaat evenwel de draagwijdte van deze openingsrede te buiten.

Artikel 13 verplicht de verdragsluitende partijen ervoor te zorgen dat personen met een handicap toegang krijgen tot de rechter. Daarom moeten de partijen een aangepaste opleiding geven aan de betrokken ambtenaren. Het is tekenend voor het verdrag dat bijzondere aandacht besteed wordt aan het statuut van personen met een handicap die in een gerechtelijke procedure verwickeld zijn. Er mogen geen hindernissen bestaan voor effectieve deelname van een persoon met een handicap aan een gerechtelijke procedure.

Andere rechten en beschermingen

Het onderschrijven van het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap veronderstelt dat de personen met een handicap op voet van gelijkheid met anderen kunnen beschikken over een inherent recht op leven (art. 10⁴⁰). De staten moeten het nodige doen om de bescherming en de veiligheid van personen met een handicap in risicovolle situaties zoals gewapende conflicten, humanitaire noodsituaties en natuurrampen te waarborgen (art. 11). Van de staten wordt ook verwacht dat zij alle doeltreffende maatregelen nemen om te voorkomen dat personen met een handicap onderworpen worden aan foltering en aan wrede, onmenselijke of vernederende behandelingen of bestraffingen. In het bijzonder zal niemand zonder zijn of haar vrijwillige toestemming worden onderworpen aan medische of wetenschappelijke experimenten (art. 15).

---

³⁹ Tim WUYTS, "Een nieuw wettelijk kader voor wilsonbekwamen", *De Juristenkrant*, 13 maart 2013

⁴⁰ Deze en volgende artikels verwijzen naar het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap

Artikel 16 gaat specifiek over de vrijwaring tegen uitbuiting, geweld en misbruik. Naast de klassieke passende maatregelen nemen de staten ook de verplichting op zich om te zorgen voor programma's die gericht zijn op het voorkomen van deze risico's, met inbegrip van het verschaffen van informatie en scholing omtrent het herkennen en melden van uitbuiting, geweld en misbruik en het monitoren van de programma's en faciliteiten die voor personen met een handicap bestemd zijn. Naast voorkoming en monitoring nemen de staten ook alle passende maatregelen voor het herstel van de slachtoffers en opdat de gevallen van uitbuiting, geweld en misbruik van personen met een handicap worden onderzocht en strafrechtelijk vervolgd worden. Elke persoon met een handicap heeft op voet van gelijkheid met anderen recht op eerbiediging van zijn lichamelijke en geestelijke integriteit (art. 17). Dezelfde gelijkheid wordt hen gewaarborgd op het vlak van de vrijheid van verplaatsing en nationaliteit, waarbij zij vrij hun woonplaats kunnen kiezen. Deze gelijkberechtiging omvat de verwerving en het behoud van de nationaliteit en het verlaten en terugkeren naar het eigen land (art. 18). Artikel 19 gaat uit van het recht van personen met een handicap om in een normale omgeving te leven, zelfstandig te wonen en op voet van gelijkheid deel uit te maken van de samenleving. Artikel 20 gaat over persoonlijke mobiliteit waarbij de staten de verplichting op zich nemen om de persoonlijke mobiliteit van de personen met een handicap met de grootst mogelijke mate van zelfstandigheid te waarborgen terwijl artikel 21 het heeft over de vrijheid van mening en meningsuiting en de toegang tot informatie waarbij private instellingen en de massamedia door de staten moeten worden aangemoedigd om hun informatie en diensten toegankelijk te maken voor personen met een handicap. De artikelen 22 en 23 handelen over de eerbiediging van de privacy en van de woning en het gezinsleven, waaronder de mogelijkheid om in het huwelijk te treden en de waarborg dat kinderen niet tegen hun wil of die van hun ouders van hen worden gescheiden, tenzij onder rechterlijke toetsing en in het belang van het kind. Het recht op onderwijs wordt erkend in artikel 24 waarbij personen met een handicap niet worden uitgesloten van het algemene onderwijssysteem en redelijke aanpassingen worden verschaft naargelang de behoeften van de persoon. In Vlaanderen werd dit gerealiseerd door het M-decreet of het decreet van 21 maart 2014 betreffende de

maatregelen voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften. Voor leerlingen met beperkingen is inclusief onderwijs met inschrijving in een gewone school de eerste optie. De leerling volgt een gemeenschappelijk curriculum of een individueel aangepast curriculum. Buitengewoon onderwijs blijft mogelijk. De staten die partij zijn bij het verdrag nemen alle passende maatregelen om personen met een handicap de toegang te waarborgen tot diensten van gezondheidszorg, met hetzelfde aanbod, dezelfde kwaliteit en volgens dezelfde normen voor gratis of betaalbare gezondheidszorg als voor anderen (art. 25).

Het domein van werk en werkgelegenheid, opgenomen in artikel 27 van het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap, gaat uit van niet-discriminatie op het vlak van de open arbeidsmarkt, waarbij de staten de verwezenlijking van het recht op werk onder meer zullen waarborgen door de werkgelegenheid voor personen met een handicap in de private sector te bevorderen door middel van passend beleid en passende maatregelen, waaronder voorkeursbeleid en aanmoedigingspremies. In Vlaanderen is er wat dat betreft het besluit van de Vlaamse Regering van 18 juli 2008 betreffende de professionele integratie van personen met een arbeidshandicap. Om sowieso in aanmerking te komen voor één of meerdere bijzondere tewerkstellingsondersteunende maatregelen, die bedoeld zijn om de persoon beter te integreren op de arbeidsmarkt, moet de persoon een indicatie van een arbeidshandicap hebben (art. 4). Personen met een indicatie van een arbeidshandicap zijn onder meer de personen met een handicap die erkend zijn door het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap en de personen die op basis van hun handicap in aanmerking komen voor een inkomensvervangende tegemoetkoming of een integratietegemoetkoming (art. 3). Het recht op tewerkstellingsondersteunende maatregelen wordt door de VDAB onder meer bepaald aan de hand van een door zijn raad van bestuur vastgestelde lijst van aandoeningen of het resultaat van het onderzoek dat door een gespecialiseerde arbeidsonderzoeksdienst is verricht. Bijkomende kosten of aanpassingskosten van arbeidsgereedschap en arbeidskledij en van de aanpassing van de arbeidspost kunnen, onder bepaalde voorwaarden, als de aard en de ernst van de arbeidshandicap dat rechtvaardigen, door de VDAB

worden gedragen. Een van die voorwaarden is dat de noodzaak, de gebruiksfrequentie, de werkzaamheid en de doelmatigheid van het vermelde arbeidsgereedschap of de vermelde arbeidskledij in functie zijn van de arbeidshandicap, en in verhouding staan tot het bedrag van de gevraagde ondersteuning (art. 7). Ook voor zelfstandigen bestaat de mogelijkheid tot tegemoetkoming in de aanpassingskosten van de arbeidspost (art. 12-14). Andere tewerkstellingsondersteunende maatregelen hebben betrekking op verplaatsings- en verblijfskosten (art. 17-23) en op de tussenkomst van gebarentaal, oraal- en schrijftolken (art. 24-27). Als aanmoedigingspremie is er de Vlaamse Ondersteuningspremie of VOP. Dit is een tegemoetkoming aan een werkgever die een persoon met een arbeidshandicap aanwerft of heeft aangeworven, of aan een zelfstandige met een arbeidshandicap. Zij dient ter compensatie van de kosten van de inschakeling in het beroepsleven, de kosten van ondersteuning en van verminderde productiviteit.

Artikel 28 van het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap handelt over de aanspraken van personen met een handicap en hun gezin op een behoorlijke levensstandaard en sociale bescherming. In zijn eerste alinea worden deze rechten als volgt omschreven, ik citeer: "De Staten die Partij zijn erkennen het recht van personen met een handicap op een behoorlijke levensstandaard voor henzelf en voor hun gezinnen, met inbegrip van voldoende voeding, kleding en huisvesting en op de voortdurende verbetering van hun levensomstandigheden, en nemen passende maatregelen om de verwezenlijking van dit recht zonder discriminatie op grond van handicap te beschermen en te bevorderen". De passende maatregelen hierbij zijn onder meer de toegang tot passende en betaalbare diensten, instrumenten en andere vormen van ondersteuning voor aan de handicap relateerde behoeften en overheidshulp voor aan de handicap gerelateerde kosten. Deze relatie tussen de kosten en de handicap vinden we ook terug in artikel 4 van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 2001 tot vaststelling van de criteria, voorwaarden en refertebedragen van de tussenkomsten in de individuele materiële bijstand voor de sociale integratie van personen met een handicap, waarin uitdrukkelijk

opgenomen is dat de kosten moeten voortvloeien uit de handicap en dat het moet gaan om bijkomende uitgaven ten opzichte van de uitgaven die een valide persoon in dezelfde omstandigheden moet doen.

Impact

Tot slot de vraag: zijn al deze bepalingen ter bescherming van de rechten van personen met een handicap nu reeds van kracht, hebben ze rechtstreekse werking? Aangenomen wordt dat staten de verplichtingen die ze op zich genomen hebben door het ondertekenen van het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap, geleidelijk mogen uitvoeren. Dit geldt evenwel niet voor de non-discriminatiebepalingen die rechtstreekse werking hebben. Zoals reeds vermeld, oordeelde het Europees Hof voor de Rechten van de Mens in het arrest van 22 maart 2016 inzake GUBERINA tegen Kroatië dat de non-discriminatiebepalingen in het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens gelezen moeten worden in het licht van de relevante bepalingen van het VN-verdrag. Ook ons eigen Grondwettelijk Hof oordeelde op 17 maart 2016⁴¹ dat wanneer het ondervraagd wordt over een schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, de non-discriminatiebepalingen, gelezen in samenhang met een internationaal verdrag, en in casu ging het om het VN-verdrag, het hof niet hoeft te oordelen of dat verdrag een rechtstreekse werking in de interne rechtsorde heeft. Het Grondwettelijk Hof moet enkel nagaan of de wetgever niet op discriminerende wijze de internationale verbintenissen van België (en zijn deelstaten) heeft miskend. Ook de klassieke hoven en rechtbanken moeten dit nagaan. Wordt dus vervolgd...

---

⁴¹ arrest 42/2016

DE RECHTSBEDELING IN HET RECHTSGEBIED TIJDENS HET JAAR 2015

I. ARBEIDSHOF

In 2015 werden voor de beide afdelingen samen 677 nieuwe zaken ingeschreven, dat betekent een daling met 91 zaken of 11,8 % tegenover 2014. De daling deed zich voor in beide afdelingen, in de afdeling Gent met 46 zaken en in de afdeling Brugge met 45 zaken.

Het aantal inschrijvingen in de sector van de arbeidsovereenkomsten (artikel 578 Ger.W.) vertoont in de afdeling Brugge een lichte stijging voor de arbeiderscontracten (van 19 naar 23 zaken) en een daling voor de bediendecontracten (van 62 naar 47 zaken).

In de afdeling Gent bleef het aantal arbeidscontracten bijna status quo. De stijging bedroeg 2 eenheden wat het totaal op 32 zaken bracht.

Wat de bediendecontracten betreft, was er een daling van 11,6 % (van 69 naar 61 zaken).

In 2015 werden, in de beide afdelingen Gent en Brugge, 154 zaken inzake collectieve schuldenregeling ingeschreven. Een daling van 17 zaken ten opzichte van 2014.

Inzake arbeidsongevallen en beroepsziekten was er een daling met 14 zaken (4 voor de afdeling Gent en 10 voor de afdeling Brugge) wat ons op een totaal van 45 zaken brengt.

Als we kijken naar de zaken m.b.t. de uitkeringen van de sociale zekerheid werknemers (artikel 580, 2° Ger.W.) stellen we een stijging van 6,08% vast (van 148 naar 157 zaken), dit wat betreft de geschillen met betrekking tot de rechten van de sociaal verzekerde.

In de geschillen met betrekking tot de bijdragen was er in de afdeling Gent een daling met 25 zaken. Wat de afdeling Brugge betreft werd een daling van 7 zaken vastgesteld.

Voor wat betreft de geschillen inzake de rechten en plichten van zelfstandigen (artikel 581 Ger.W.) was er een daling van 27 naar 24 eenheden.

Het aantal hogere beroepen in de materies tegemoetkoming aan gehandicapten en sociale reclassering (artikel 582, 1°-2° Ger.W.) vertoont eveneens een daling van 5 eenheden of 13,5 %. Dit brengt het totaal op 32 zaken voor de afdeling Brugge en Gent.

In 2015 werden 722 zaken afgehandeld ten opzichte van 713 in 2014.

Uw hof verleende namelijk 683 eindarresten en 14 zaken werden weggelaten van de algemene rol krachtens artikel 730, § 3 Ger.W. Er werden ook 20 eindarresten van samenvoeging verleend en 145 onderzoeks- of tussenarresten geveld.

Het openbaar ministerie heeft in 2015 109 zittingen bijgewoond en is tussengekomen in 326 zaken. Er werden 170 mondelinge en 156 schriftelijke adviezen uitgebracht.

In strafzaken was het openbaar ministerie aanwezig op 38 zittingen.

Ten slotte bleven er op 1 januari 2016 nog 857 zaken te beslechten; dat zijn er 44 minder dan op 1/1/2015 of een daling van 4,88 %.

2013
Adviezen Gent en Brugge

Artikel	Advies O.M.		
	S	M	TOT.
1. art. 578 Ger.W.	25	7	32
2. art. 579 Ger.W.	1	0	1
3. art. 580 Ger.W. (OCMW)	35	25	60
4. art. 580 Ger.W. andere	67	135	202
5. art. 581 Ger.W.	11	12	23
6. art. 582 Ger.W. (1° en 2°)	18	16	34
7. art. 582 Ger.W. (3° en 4°)	1	0	1
8. art. 582 Ger.W. (5°)	3	0	3
9. art. 583 Ger.W. (1°)	1	1	2
10. art. 583 Ger.W. (2°)	0	0	0
11. art. 583 Ger.W. (3°)	0	0	0
TOTAAL	162	196	358

2014
Adviezen Gent en Brugge

Artikel	Advies O.M.		
	S	M	TOT.
1. art. 578 Ger.W.	15	4	19
2. art. 579 Ger.W.	0	0	0
3. art. 580 Ger.W. (OCMW)	24	20	44
4. art. 580 Ger.W. andere	70	133	203
5. art. 581 Ger.W.	6	12	18
6. art. 582 Ger.W. (1° en 2°)	13	22	35
7. art. 582 Ger.W. (3° en 4°)	0	0	0
8. art. 582 Ger.W. (5°)	1	1	2
9. art. 583 Ger.W. (1°)	7	2	9
10. art. 583 Ger.W. (2°)	0	0	0
11. art. 583 Ger.W. (3°)	0	0	0
TOTAAL	136	194	330

2015
Adviezen Gent en Brugge

Artikel	Advies O.M.		
	S	M	TOT.
1. art. 578 Ger.W.	17	6	23
2. art. 579 Ger.W.	0	0	0
3. art. 580 Ger.W. (OCMW)	28	29	57
4. art. 580 Ger.W. andere	81	101	182
5. art. 581 Ger.W.	4	11	15
6. art. 582 Ger.W. (1° en 2°)	17	22	39
7. art. 582 Ger.W. (3° en 4°)	0	0	0
8. art. 582 Ger.W. (5°)	0	0	0
9. art. 583 Ger.W.	6	1	7
10. andere	3	0	3
TOTAAL	156	170	326

ARBEIDSHOF
aantal nieuw ingeschreven zaken per artikel

Artikelen	Jaar	Gent	Brugge	TOTAAL
1. art. 578 Ger. W. arbeidsovereenkomsten	2013	95	84	179
	2014	99	81	180
	2015	93	70	163
2. art. 579 Ger. W. arbeidsongevallen beroepsziekten	2013	32	20	52
	2014	34	25	59
	2015	30	15	45
3. art. 580, 1° Ger. W. bijdragen sector werkgevers	2013	15	20	35
	2014	39	21	60
	2015	14	14	28
4. art. 580, 2° Ger. W. uitkeringen sociale zekerheid werknemers	2013	91	52	143
	2014	84	64	148
	2015	100	57	157
5. art. 581 Ger. W. bijdragen en uitkeringen sector zelfstandigen	2013	12	17	29
	2014	15	12	27
	2015	14	10	24
6. art. 582, 1° en 2° Ger. W. tegemoetkomingen en sociale reclassering gehandicapten	2013	12	17	29
	2014	20	17	37
	2015	19	13	32
7. art. 582, 3° en 4° Ger. W. ondernemingsraden veiligheidscomités	2013	0	1	1
	2014	0	0	0
	2015	0	0	0
8. art. 582, 5° Ger. W. loopbaanonderbreking	2013	2	0	2
	2014	0	0	0
	2015	3	0	3
9. art. 583 Ger. W. administratieve geldboeten - sociale identiteitskaart - andere	2013	3	3	6
	2014	6	2	8
	2015	4	3	7
10. art. 578, 14° Ger. W. collectieve schuldenregeling	2013	108	54	162
	2014	129	42	171
	2015	105	49	154

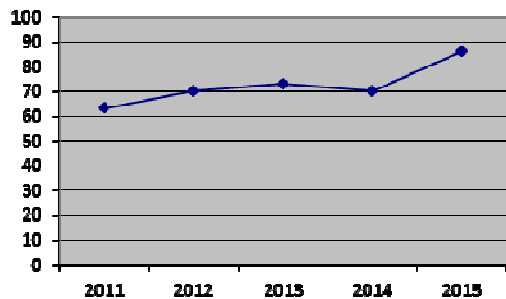
11. andere: - leefloon - maatschappelijke dienstverlening - maatschappelijke integratie - opvang asielzoekers - juridische bijstand e.a.	2013	19	31	50
	2014	37	41	78
	2015	35	29	64

ARBEIDSHOF (Totalen)

	jaar	afd. Gent	afd. Brugge	TOTAAL
aantal nieuw ingeschreven zaken	2013	389	299	688
	2014	463	305	768
	2015	417	260	677
aantal eindarresten	2013	427	265	692
	2014	410	258	668
	2015	394	289	683
aantal weggelaten zaken (art. 730 Ger. W.)	2013	14	7	21
	2014	23	4	27
	2015	8	6	14
aantal zaken op de rol	op 1/1/2014	494	354	848
	op 1/1/2015	513	387	900
	Op 1/1/2016	513	344	857

II. STRAFZAKEN AUDITORAAT-GENERAAL

Uit de onderstaande grafiek blijkt dat de voorbije jaren een aanzienlijke toename van het aantal hogere beroepen kon vastgesteld worden: 2011: 63, 2012: 70, 2013: 73, 2014: 70 en 2015: 86.

In 2015 ontving het auditoraat-generaal 25 voorstellen tot het instellen van hoger beroep. Slechts in 6 gevallen werd beslist geen hoger beroep in te stellen.

In de loop van 2015 werden in totaal 85 eindarresten uitgesproken ten opzichte van 65 arresten in 2014.

De derde kamer van het hof van beroep had, tot oktober 2014, voor de behandeling van de sociale strafzaken slechts twee vaste zittingen per maand, namelijk de eerste en de derde donderdag van de maand.

Tevens dient wat de zitting van de derde donderdagvoormiddag betreft overleg te worden gepleegd met het parket-generaal, dit m.b.t. de rechtsdagbepaling. Op deze zitting worden immers zowel zaken van het parket-generaal als van het auditoraat-generaal behandeld.

Er was een grote bekommernis om de achterstand weg te werken, die was ontstaan door de toename van het aantal nieuwe zaken, en het gelijk gebleven aantal zittingen. Bovendien nam en neemt nog steeds de complexiteit en de omvang van de zaken toe.

Daarom werd het aantal zittingen vanaf oktober 2014 verdubbeld, m.a.w. 4 zittingen per maand⁴².

Ook in 2015 werd dit initiatief behouden en werden 4 zittingen per maand georganiseerd met uitzondering van de maanden januari en september 2015 waar slechts 3 zittingen georganiseerd werden. In 2015 steeg het aantal zittingen met 40,74 procent, van 27 zittingen in 2014 naar 38 in 2015.

Dit had tot gevolg dat er op 31 december 2015 nog slechts 56 zaken in behandeling waren, dit ten opzichte van 112 eind december 2014.

Tot slot behandelde de kamer van inbeschuldigingstelling 3 zaken.

STRAFZAKEN AUDITORAAT-GENERAAL

	2011	2012	2013	2014	2015
-zaken hoger beroep	63	70	73	70	86
- aantal gedagvaarde zaken	67	38	60	71	85
- aantal gedagvaarde personen	165	89	145	140	182
- conclusies	47	42	23	17	19
-kennisgeving artikel 136bis Sv. (hangende onderzoeken)	1	-	2	2	2
-vraag om standpunt P.G.	diverse	diverse	diverse	diverse	diverse ⁴³
-inzage en afschrift/mededeling P.V.'s.	7	11	2	2	8
-vordering voor K.I.	1	5	5	9	3
- VVSBG	-	-	1	-	4
- advies VVSBG AA	3	3	1	8	5
- genade	2	4	5	3	2
- toelating rogatoire commissies	-	-	1	2	1
- cassatieberoepen door AG	1	1	1	2	1
- aantal opgestarte pré-SUO	-	-	-	-	45 ⁴⁴
- aantal opgestarte SUO lights	-	-	-	-	6 ⁴⁴

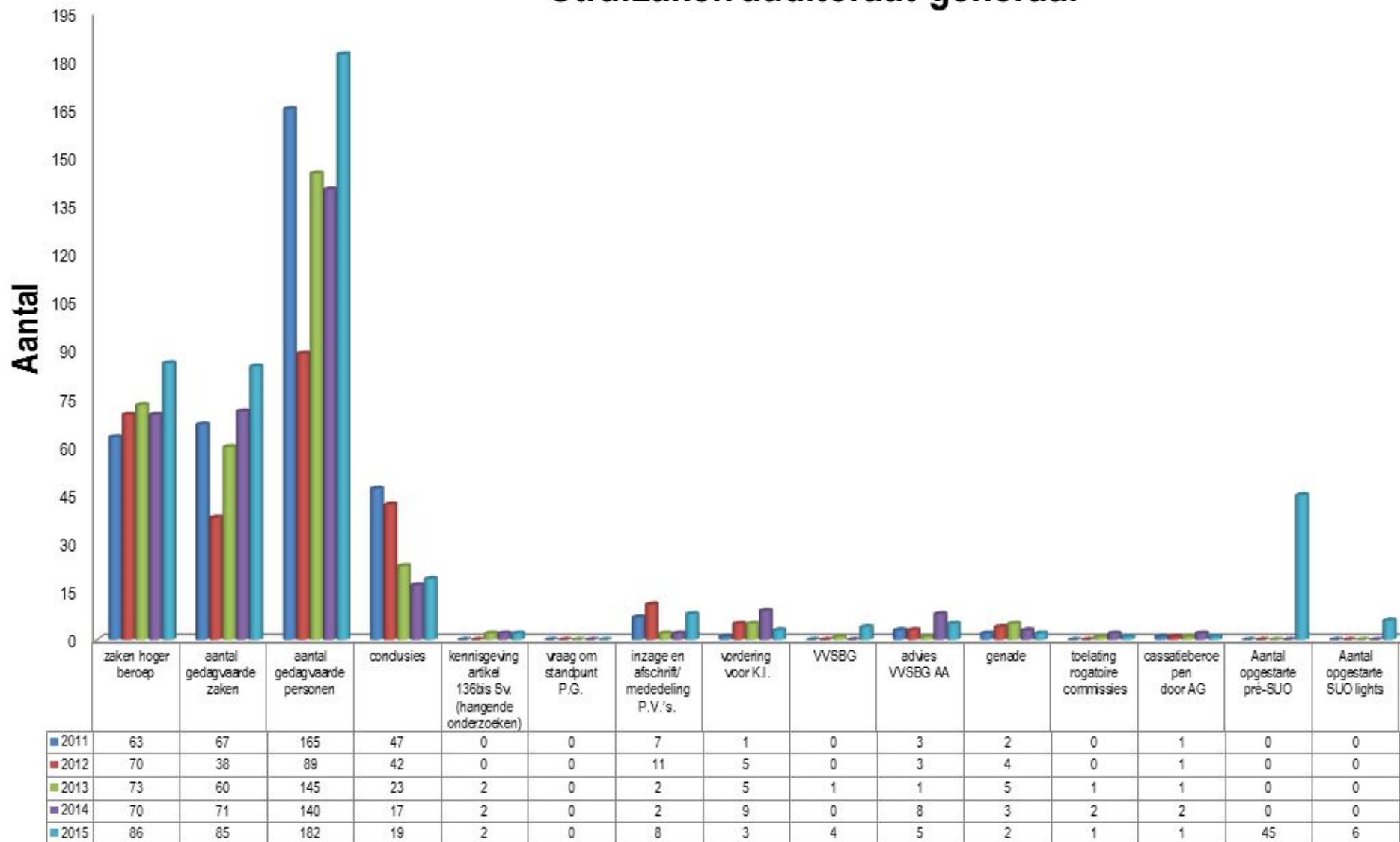
⁴² De zitting op de derde donderdagvoormiddag van de maand blijft een gedeelde zitting met het parket-generaal.

⁴³ Gelet op de veelvuldige vluchtige telefonische vragen om een standpunt alsook de vaak informele vragen tot standpunt per e-mail worden geen cijfergegevens hieromtrent bijgehouden.

⁴⁴ De SUO dossiers werden opgestart n.a.v. de wet houdende diverse maatregelen ter verbetering van de invordering van de vermogensstraffen en de gerechtskosten in strafzaken van 11.02.2014 en de navolgende circulaires. Door de ressortelijke omzendbrief R 3/2015 van 20 maart 2015 werd het procesverloop ingedeeld in een pré-SUO, light-SUO en full-SUO fase. Vóór 2015 konden dan ook geen SUO dossiers worden opgestart.

Strafzaken auditoraat-generaal

III ARBEIDSRECHTBANKEN

In 2015 werden 3.503 zaken inzake de collectieve schuldenregeling ingeleid (artikel 578, 14° Ger.W.). Ten opzichte van vorig jaar houdt dit een daling van 129 zaken in of 3,55 %. Wat de andere materies betreft was er een daling met 728 zaken en werden in 2015 11.632 nieuwe zaken aanhangig gemaakt.

Het aantal inschrijvingen inzake arbeidsovereenkomsten is gedaald tot 1.190 zaken. Een vermindering van het aantal bediendecontracten met 28 eenheden ten opzichte van een stijging van het aantal arbeiderscontracten met 24 zaken.

Het aantal inschrijvingen inzake arbeidsongevallen en beroepsziekten e.a. (artikel 579 Ger.W.) is gedaald met 68 zaken (van 673 naar 605 zaken of – 10,10 %).

Wat de geschillen met betrekking tot de rechten van de sociaal verzekerde betreft (art. 580 Ger.W.), stellen we een daling vast van 6,12 % of 169 zaken (van 2.759 naar 2.590).

Het aantal zaken conform artikel 580, 1° Ger.W. (bijdragen) daalde met 7,82 % (van 6.917 naar 6.376 zaken)

De zaken bijdragen zelfstandigen (artikel 581,1° Ger.W.) daalden met 23 eenheden (29,87 %). In totaal werden 54 zaken ingeschreven.

Een stijging van 7,79 % (van 462 naar 498) werd vastgesteld in het aantal zaken tegemoetkomingen aan gehandicapten en sociale reclassering (artikel 582,1°-2° Ger.W.).

Inzake de voorbereidende procedure beschermde werknemer (art. 587bis, 1° Ger.W.) zijn er 13 zaken ingeschreven.

In 2015 zijn er 65 eenzijdige verzoekschriften ingeschreven, die betrekking hebben op vorderingen voor rechtsbijstand (art. 673 + 675 Ger.W.) en nog 17 overige eenzijdige verzoekschriften (art. 1025 Ger.W.).

In datzelfde jaar waren er 31 inkomende vorderingen in kort geding (art. 1035 Ger.W.)

Tot slot kunnen volgende cijfers worden meegedeeld voor wat betreft het aantal afgehandelde zaken:

Er werden in 2015 (CSR-zaken niet inbegrepen) 12.246 zaken afgehandeld, dit door middel van een eindvonnis, een doorhaling of een weglating. In 2014 waren dit er nog 12.909. Dit betekent een vermindering van 663 zaken of - 5,14 %.

Daar bovenop komen de 25.619 beschikkingen of vonnissen die werden uitgesproken inzake collectieve schuldenregeling. Een daling met 4,63 % of 1.244 zaken.

Het openbaar ministerie heeft 1.936 schriftelijke adviezen uitgebracht en 2.895 adviezen werden mondeling verleend. (*)

Op 1 januari 2016 bleven er nog 31.473 zaken te behandelen voor wat betreft de "klassieke" materies.

Inzake collectieve schuldenregeling kan een dergelijke eindafrekening niet gebeuren vermits in één zaak meerdere beslissingen kunnen getroffen worden.

Dergelijke dossiers kunnen meestal slechts na vele jaren als afgehandeld worden beschouwd.

(*) Zie bijlage 1 (p.38)

IV. STRAFZAKEN ARBEIDSAUDITORATEN (**)

In 2015 werden in de arbeidsauditoraten 4.688 nieuwe zaken geopend. Een afname met 87 zaken of -1,82 %.

Er waren 50 individuele dagvaardingen in politiezaken en 508 in correctionele zaken.

Het aantal gedagvaarde zaken bedroeg 24 in politiezaken en 296 in correctionele zaken.

25 vonnissen werden geveld door de politierechtbanken en 363 door de correctionele rechtbanken.

De arbeidsauditoraten stuurden 2.478 zaken door naar de administratie voor administratieve geldboeten ten opzichte van 2.001 in 2014; een stijging van 477 zaken (+ 23,83 %).

224 zaken werden afgehandeld bij minnelijke schikking.

(**) Zie bijlage 2 (p.47)

BIJLAGEN:

(*) STATISTIEK BURGERLIJKE ZAKEN AUDITORATEN 2012-2013-
2014-2015 (p.38)

(**) STATISTIEK STRAFZAKEN AUDITORATEN 2012-2013-2014-2015
(p.47)

BIJLAGE 1: TWEEJAARLIJKSE STATISTIEK BURGERLIJKE ZAKEN ARBEIDSAUDITORAAT GENT VOOR DE GERECHTELIJKE HERVORMINGEN

AUDITORAAT GENT BURGERLIJKE ZAKEN	2012				2013			
	Inschrijvingen algemene rol	medegedeeld aan het OM	Advies van het OM		Inschrijvingen algemene rol	medegedeeld aan het OM	Advies van het OM	
			schriftelijk	mondeling			schriftelijk	mondeling
1. Art. 578 Ger. W.	342	4	1	1	361	4	1	1
2. Art. 578, 14° Ger. W.	815	0	0	0	960	0	0	0
3. Art. 579 Ger. W.	138	0	0	0	142	0	0	0
4. Art. 580 Ger. W.	2.440	904	629	312	2.639	872	661	258
5. Art. 581 Ger. W.	53	30	20	8	32	23	13	15
6. Art. 582, 1° en 2° Ger. W.	104	104	141	55	101	103	159	27
7. Art. 582, 3° t.e.m. 6° Ger. W.	22	22	10	6	6	6	0	2
8. Art. 582, 14° Ger. W.	/	/	/	/	2	0	0	0
9. Art. 582 Ger. W. - varia	/	/	/	/	0	0	0	0
10. Art. 583 Ger. W.	10	10	1	4	4	4	4	3
11. Art. 587bis, 1° en 2° Ger. W.	/	/	/	/	6	0	0	0
12. Art. 673 en 675 Ger. W.	/	/	/	/	15	0	1	0
13. Art. 731 en 732 Ger. W.	/	/	/	/	0	0	0	0
14. Art. 1025 Ger. W.	/	/	/	/	3	0	0	0
15. Art. 1035 Ger. W.	/	/	/	/	15	0	0	0
16. Verbetering/uitlegging beslissing	/	/	/	/	9	0	0	0
TOTAAL	3.924	1.074	802	386	4.295	1.012	839	306

AUDITORAAT DENDERMONDE	2012				2013			
	Inschrijvingen algemene rol	medegedeeld aan het OM	Advies van het OM		Inschrijvingen algemene rol	medegedeeld aan het OM	Advies van het OM	
			schriftelijk	mondeling			schriftelijk	mondeling
BURGERLIJKE ZAKEN								
1. Art. 578 Ger. W.	380	0	1	2	335	2	1	1
2. Art. 578, 14° Ger. W.	817	1	0	0	962	0	0	0
3. Art. 579 Ger. W.	190	0	0	0	186	0	0	0
4. Art. 580 Ger. W.	2.141	866	249	1.061	2.139	840	211	937
5. Art. 581 Ger. W.	22	7	0	36	35	13	0	28
6. Art. 582, 1° en 2° Ger. W.	127	121	1	238	86	88	0	202
7. Art. 582, 3° t.e.m. 6° Ger. W.	10	11	0	5	1	1	0	1
8. Art. 582, 14° Ger. W.	/	/	/	/	1	0	0	0
9. Art 582 Ger. W. - varia	/	/	/	/	0	0	0	0
10. Art. 583 Ger. W.	9	7	0	3	6	5	0	5
11. Art 587bis, 1° en 2° Ger. W.	/	/	/	/	5	0	0	0
12. Art. 673 en 675 Ger. W.	/	/	/	/	19	0	0	0
13. Art. 731 en 732 Ger. W.	/	/	/	/	2	0	0	0
14. Art. 1025 Ger. W.	/	/	/	/	2	3	0	2
15. Art. 1035 Ger. W.	/	/	/	/	12	1	1	0
16. Verbetering/uitlegging beslissing	/	/	/	/	3	0	0	0
TOTAAL	3.696	1.013	251	1.345	3.794	953	213	1.176

AUDITORAAT OUDENAARDE	2012				2013			
	Inschrijvingen algemene rol	medegedeeld aan het OM	Advies van het OM		Inschrijvingen algemene rol	medegedeeld aan het OM	Advies van het OM	
			schriftelijk	mondeling			schriftelijk	mondeling
BURGERLIJKE ZAKEN								
1. Art. 578 Ger. W.	87	0	1	2	97	0	3	1
2. Art. 578, 14° Ger. W.	239	0	0	0	292	0	0	0
3. Art. 579 Ger. W.	55	0	0	0	55	0	0	0
4. Art. 580 Ger. W.	710	228	231	38	699	202	213	38
5. Art. 581 Ger. W.	18	3	8	4	10	7	7	5
6. Art. 582, 1° en 2° Ger. W.	34	37	19	40	31	31	25	29
7. Art. 582, 3° t.e.m. 6° Ger. W.	2	0	0	0	0	0	0	0
8. Art. 582, 14° Ger. W.	/	/	/	/	0	0	0	0
9. Art. 582 Ger. W. - varia	/	/	/	/	0	0	0	0
10. Art. 583 Ger. W.	5	0	1	0	3	3	1	1
11. Art. 587bis, 1° en 2° Ger. W.	/	/	/	/	0	0	0	0
12. Art. 673 en 675 Ger. W.	/	/	/	/	4	0	0	0
13. Art. 731 en 732 Ger. W.	/	/	/	/	0	0	0	0
14. Art. 1025 Ger. W.	/	/	/	/	1	0	0	0
15. Art. 1035 Ger. W.	/	/	/	/	7	0	0	0
16. Verbetering/uitlegging beslissing	/	/	/	/	0	0	0	0
TOTAAL	1.150	268	260	84	1.199	243	249	74

AUDITORAAT BRUGGE	2012				2013			
	Inschrijving en algemene rol	medegedeeld aan het OM	Advies van het OM		Inschrijving en algemene rol	medegedeeld aan het OM	Advies van het OM	
			schriftelijk	mondeling			schriftelijk	mondeling
BURGERLIJKE ZAKEN								
1. Art. 578 Ger. W.	258	0	0	0	262	0	4	1
2. Art. 578, 14° Ger. W.	695	0	0	0	733	0	0	0
3. Art. 579 Ger. W.	129	0	0	0	151	0	0	0
4. Art. 580 Ger. W.	2.297	2.298	427	213	2.466	2474	411	203
5. Art. 581 Ger. W.	67	67	32	10	48	42	37	7
6. Art. 582, 1° en 2° Ger. W.	157	157	204	20	145	144	198	32
7. Art. 582, 3° t.e.m. 6° Ger. W.	7	0	0	0	0	0	0	0
8. Art. 582, 14° Ger. W.	/	/	/	/	0	0	0	0
9. Art 582 Ger. W. - varia	/	/	/	/	0	0	0	0
10. Art. 583 Ger. W.	13	13	1	2	9	9	10	3
11. Art 587bis, 1° en 2° Ger. W.	/	/	/	/	0	0	0	0
12. Art. 673 en 675 Ger. W.	/	/	/	/	10	0	0	0
13. Art. 731 en 732 Ger. W.	/	/	/	/	0	0	0	0
14. Art. 1025 Ger. W.	/	/	/	/	5	0	0	0
15. Art. 1035 Ger. W.	/	/	/	/	7	0	0	0
16. Verbetering/uitlegging beslissing	/	/	/	/	2	0	0	0
TOTAAL	3.623	2.535	664	245	3.838	2.669	660	246

AUDITORAAT KORTRIJK - IEPER – VEURNE	2012				2013			
	Inschrijving en algemene rol	medegedeeld aan het OM	Advies van het OM		Inschrijving en algemene rol	medegedeeld aan het OM	Advies van het OM	
			schriftelijk	mondeling			schriftelijk	mondeling
BURGERLIJKE ZAKEN								
1. Art. 578 Ger.W.	412	0	1	1	332	0	1	2
2. Art. 578, 14° Ger. W.	730	0	0	0	763	0	0	0
3. Art. 579 Ger. W.	127	0	0	1	140	2	0	0
4. Art. 580 Ger. W.	2.553	891	137	673	2.611	761	146	937
5. Art. 581 Ger. W.	76	25	8	9	42	21	9	22
6. Art. 582, 1° en 2° Ger. W.	147	142	33	181	168	170	16	226
7. Art. 582, 3° t.e.m. 6° Ger. W.	14	14	4	1	0	0	0	3
8. Art. 582, 14° Ger. W.	/	/	/	/	1	0	0	0
9. Art 582 Ger. W. – varia	/	/	/	/	1	0	0	0
10. Art. 583 Ger. W.	16	3	0	1	17	14	5	6
11. Art. 587bis, 1° en 2° Ger. W.	/	/	/	/	11	0	0	0
12. Art. 673 en 675 Ger. W.	/	/	/	/	12	0	0	0
13. Art. 731 en 732 Ger. W.	/	/	/	/	0	0	0	0
14. Art. 1025 Ger. W.	/	/	/	/	7	0	0	0
15. Art. 1035 Ger. W.	/	/	/	/	8	0	3	2
16. Verbetering/uitlegging beslissing	/	/	/	/	0	0	0	0
TOTAAL	4.076	1.075	183	867	4.113	968	180	1.198
ALGEMEEN TOTAAL	16.469	5.965	2.160	2.927	17.239	5.845	2.141	3.000

BIJLAGE 1: TWEEJAARLIJKSE STATISTIEK BURGERLIJKE ZAKEN ARBEIDSAUDITORAAT GENT NA DE GERECHTELIJKE HERVORMINGEN

ARBEIDSAUDITORAAT GENT, afdelingen GENT EN OUDENAARDE	2014				2015			
	Inschrijvingen algemene rol	medegedeeld aan het OM	Advies van het OM		Inschrijvingen algemene rol	medegedeeld aan het OM	Advies van het OM	
			schriftelijk	mondeling			schriftelijk	mondeling
1. Art. 578 Ger.W.	395	/	/	/	362	6	3	1
2. Art. 578, 14° Ger. W.	1.108	/	/	/	1145	/	/	/
3. Art. 579 Ger. W.	192	/	/	/	188	1	/	/
4. Art. 580 Ger. W.	3.057	1.106	940	258	2940	880	788	283
5. Art. 581 Ger. W.	40	27	13	5	53	38	16	12
6. Art. 582, 1° en 2° Ger. W.	150	194	137	68	145	146	151	67
7. Art. 582, 3° t.e.m. 6° Ger. W.	8	7	12	3	7	10	5	3
8. Art. 582, 14° Ger. W.	/	/	/	/	/	/	/	/
9. Art 582 Ger. W. – varia	/	/	/	/	/	/	/	/
10. Art. 583 Ger. W.	11	12	5	/	17	17	14	/
11. Art. 587bis, 1° en 2° Ger. W.	5	/	/	/	7	/	/	/
12. Art. 673 en 675 Ger. W.	15	/	/	/	21	/	/	/
13. Art. 731 en 732 Ger. W.	3	/	/	/	3	/	/	/
14. Art. 1025 Ger. W.	3	/	/	/	3	/	/	/
15. Art. 1035 Ger. W.	15	/	/	/	10	/	/	/
16. Verbetering/uitlegging beslissing	2	/	/	/	6	/	/	/
TOTAAL	5.004	1.346	1.107	334	4907	1098	977	366

ARBEIDSAUDITORAAT GENT, afdelingen DENDERMONDE, AALST en SINT-NIKLAAS	2014				2015			
	Inschrijvingen algemene rol	medegedeeld aan het OM	Advies van het OM		Inschrijvingen algemene rol	medegedeeld aan het OM	Advies van het OM	
			schriftelijk	mondeling			schriftelijk	mondeling
BURGERLIJKE ZAKEN								
1. Art. 578 Ger.W.	274	6	2	3	223	2	8	/
2. Art. 578, 14° Ger. W.	1.026	/	/	/	1015	/	/	/
3. Art. 579 Ger. W.	177	/	/	/	163	1	1	/
4. Art. 580 Ger. W.	2.062	764	179	848	1888	637	156	885
5. Art. 581 Ger. W.	29	16	1	36	26	20	/	20
6. Art. 582, 1° en 2° Ger. W.	94	94	2	158	103	101	2	188
7. Art. 582, 3° t.e.m. 6° Ger. W.	/	/	/	/	5	2	/	/
8. Art. 582, 14° Ger. W.	/	/	/	/	1	/	/	/
9. Art 582 Ger. W. – varia	/	/	/	/	1	/	/	/
10. Art. 583 Ger. W.	6	6	/	3	3	3	/	6
11. Art. 587bis, 1° en 2° Ger. W.	4	/	/	/	5	/	/	/
12. Art. 673 en 675 Ger. W.	15	/	/	/	17	/	/	/
13. Art. 731 en 732 Ger. W.	1	/	/	/	/	/	/	/
14. Art. 1025 Ger. W.	/	/	/	/	5	/	/	/
15. Art. 1035 Ger. W.	7	/	/	/	11	/	/	/
16. Verbetering/uitlegging beslissing	2	/	/	/	2	/	/	/
TOTAAL	3.697	886	184	1.048	3468	766	167	1099

ARBEIDSAUDITORAAT GENT, afdelingen BRUGGE en VEURNE	2014				2015			
	Inschrijvingen algemene rol	medegedeeld aan het OM	Advies van het OM		Inschrijvingen algemene rol	medegedeeld aan het OM	Advies van het OM	
			schriftelijk	mondeling			schriftelijk	mondeling
1. Art. 578 Ger.W.	274	1	/	2	279	1	2	/
2. Art. 578, 14° Ger. W.	822	/	/	/	748	/	/	/
3. Art. 579 Ger. W.	152	/	/	/	156	/	/	/
4. Art. 580 Ger. W.	2.687	496	440	302	2512	612	432	280
5. Art. 581 Ger. W.	54	24	34	21	27	19	37	8
6. Art. 582, 1° en 2° Ger. W.	116	111	244	41	152	145	204	45
7. Art. 582, 3° t.e.m. 6° Ger. W.	/	/	/	/	1	/	6	/
8. Art. 582, 14° Ger. W.	4	/	/	/	/	/	/	/
9. Art 582 Ger. W. – varia	/	/	/	/	10	/	/	/
10. Art. 583 Ger. W.	13	13	7	4	19	20	8	1
11. Art. 587bis, 1° en 2° Ger. W.	/	/	/	/	/	/	/	/
12. Art. 673 en 675 Ger. W.	16	/	/	/	9	/	/	/
13. Art. 731 en 732 Ger. W.	1	/	/	/	1	/	/	/
14. Art. 1025 Ger. W.	1	/	/	/	6	/	/	/
15. Art. 1035 Ger. W.	8	/	/	/	4	/	/	/
16. Verbetering/uitlegging beslissing	1	/	/	/	5	/	/	/
TOTAAL	4.149	645	725	370	3929	797	689	334

ARBEIDSAUDITORAAT GENT, afdelingen KORTRIJK - IEPER - ROESELARE	2014				2015			
	Inschrijvingen algemene rol	medegedeeld aan het OM	Advies van het OM		Inschrijvingen algemene rol	medegedeeld aan het OM	Advies van het OM	
			schriftelijk	mondeling			schriftelijk	mondeling
BURGERLIJKE ZAKEN								
1. Art. 578 Ger.W.	269	/	/	/	268	10	1	6
2. Art. 578, 14° Ger. W.	676	/	/	/	595	/	2	/
3. Art. 579 Ger. W.	152	/	/	1	98	/	1	/
4. Art. 580 Ger. W.	1.870	509	79	837	1626	481	84	855
5. Art. 581 Ger. W.	41	17	4	15	27	15	5	7
6. Art. 582, 1° en 2° Ger. W.	107	104	8	153	98	98	10	222
7. Art. 582, 3° t.e.m. 6° Ger. W.	/	/	/	/	/	/	/	/
8. Art. 582, 14° Ger. W.	1	/	/	/	/	/	/	/
9. Art 582 Ger. W. – varia	/	/	/	/	/	/	/	/
10. Art. 583 Ger. W.	7	7	4	9	3	3	/	6
11. Art. 587bis, 1° en 2° Ger. W.	6	/	/	/	3	/	/	/
12. Art. 673 en 675 Ger. W.	11	/	/	/	9	/	/	/
13. Art. 731 en 732 Ger. W.	/	/	/	/	2	/	/	/
14. Art. 1025 Ger. W.	1	/	/	/	3	/	/	/
15. Art. 1035 Ger. W.	3	/	/	/	6	/	/	/
16. Verbetering/uitlegging beslissing	/	/	/	/	0	/	/	/
TOTAAL	3.144	637	95	1.015	2738	607	103	1096
ALGEMEEN TOTAAL	15.994	3.514	2.111	2.767	15042	3268	1936	2895

BIJLAGE 2: TWEEJAARLIJKSE STATISTIEK STRAFZAKEN ARBEIDSAUDITORAAT VOOR DE GERECHTELIJKE HERVORMING

	JAAR	GENT	DENDERMONDE	OUDENAARDE	BRUGGE	KORTRIJK IEPER VEURNE	TOTAAL
Aantal notities	2012	1.138	970	229	1.152	941	4.430
	2013	1.238	920	275	1.034	974	4.441
Aantal vonnissen (correctionele rechtbank)	2012	96	238	3	100	42	479
	2013	95	162	7	95	47	406
Aantal vonnissen (politierechtbank)	2012	11	3	0	23	2	39
	2013	3	9	1	11	6	30
Aantal zaken afgedaan door het parket buiten de rechter (V.S.B.G.)	2012	27	49	2	24	42	144
	2013	30	33	6	30	49	148
Aantal geseponeerde zaken met kennisgeving aan dienst administratieve geldboeten	2012	414	535	109	422	423	1.903
	2013	480	368	141	492	370	1.851

BIJLAGE 2: TWEEJAARLIJKSE STATISTIEK STRAFZAKEN ARBEIDSAUDITORAAT NA DE GERECHTELIJKE HERVORMING

	JAAR	GENT OUDENAARDE	DENDERMONDE AALST SINT-NIKLAAS	BRUGGE VEURNE*	KORTRIJK IEPER ROESELARE**	TOTAAL
Aantal notities	2014	1.556	1.069	1.409	741	4.775
	2015	1.468	1.307	1.192	721	4.688
Aantal vonnissen (correctionele rechtbank)	2014	115	122	52	32	321
	2015	91	149	83	40	363
Aantal vonnissen (politierichtbank)	2014	8	12	19	1	40
	2015	8	7	5	5	25
Aantal zaken afgedaan door het parket buiten de rechter (V.S.B.G.)	2014	60	54	29	63	206
	2015	91	74	49	10	224
Aantal geseponeerde zaken met kennisgeving aan dienst administratieve geldboeten	2014	714	358	657	272	2.001
	2015	1.053	494	638	293	2.478

* Sinds de gerechtelijke hervorming worden de strafzaken van Veurne te Brugge behandeld en deze van Ieper te Kortrijk.

** In Roeselare worden geen strafzaken behandeld

ROUWHULDE

- **Philippe BONNE**, ere-raadsheer in sociale zaken en plaatsvervangend magistraat bij het arbeidshof.

Overleden op 11 september 2015 – 74 jaar.

- **Herwig POTVLIEGE**, medewerker bij de griffie van het arbeidshof te Gent, afdeling Brugge.

Overleden op 4 november 2015 – 55 jaar.

- **Annie RAMON**, assistente bij het arbeidsauditoraat te Gent, afdeling Brugge.

Overleden op 2 december 2015 – 68 jaar.

- **Michel COOL**, ere-rechter in sociale zaken bij de voormalige arbeidsrechtbank Brugge

Overleden op 3 december 2015 – 85 jaar.

- **Arsène ADRIAENS**, ere-raadsheer in sociale zaken en plaatsvervangend magistraat bij het arbeidshof.

Overleden op 11 december 2015 – 74 jaar.

- **Koen ROBBERECHTS**, assistent bij het arbeidsauditoraat te Gent, afdeling Dendermonde.

Overleden op 29 december 2015 – 48 jaar.

- **Etienne DIERICK**, ere eerste voorzitter van het arbeidshof te Gent.

Overleden op 15 januari 2016 – 87 jaar.

- **Paul VANDENBROUCKE**, ere-rechter in sociale zaken bij de voormalige arbeidsrechtbank Brugge

Overleden op 7 februari 2016 – 72 jaar.

- **Desiré WATERSCHOOT**, ere-raadsheer in sociale zaken bij het arbeidshof.

Overleden op 11 februari 2016 – 93 jaar.

- **Geert CREEMERS**, substituut-generaal bij het arbeidshof te Gent.

Overleden op 26 maart 2016 – 49 jaar.

- **Diane SIMONS**, rechter in de arbeidsrechtbank te Gent, afdeling Gent.

Overleden op 5 augustus 2016 – 60 jaar.

- **Roland VAN DER STEICHEL**, emeritus eerste advocaat-generaal bij het arbeidshof te Gent.

Overleden op 9 augustus 2016 – 86 jaar.

- **Jacques Lobel**, ere- hoofdsecretaris van het arbeidsauditoraat te Oudenaarde.

Overleden op 24 augustus 2016 – 90 jaar.